

Леся Гладкоскок
(Чернівці)

СПОЛУЧУВАНІСТЬ ПРИКМЕТНИКІВ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ „СВІТЛИЙ” В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Досліджено семантичну та лексичну сполучуваність прикметників зі значенням „світлий” в англійській мові. Семантичну сполучуваність характеризують такі параметри: частота вживання; широта сполучуваності; інтенсивність сполучуваності; селективність сполучуваності. Кожний із наведених параметрів обчислено за допомогою спеціальних статистичних методів.

Ключові слова: семантична сполучуваність, лексична сполучуваність, широта сполучуваності; інтенсивність сполучуваності; селективність сполучуваності.

Исследуются семантическая и лексическая сочетаемость прилагательных со значением «светлый» в английском языке. Семантическая сочетаемость характеризуется такими параметрами: частота употребления, широта сочетаемости, интенсивность сочетаемости, селективность сочетаемости. Каждый из названных параметров измерен с помощью специальных статистических методов.

Ключевые слова: семантическая сочетаемость, лексическая сочетаемость, широта сочетаемости, интенсивность сочетаемости, селективность сочетаемости.

This article is aimed at investigating the semantic and lexical collocations of adjectives meaning “light” in the English language. Semantic collocation is characterized by the following indicators: usage frequency, width collocation, intensity collocation, selectivity collocation. Each of the named indicators was calculated with the help of statistical methods.

Key words: semantic collocation, lexical collocation, width collocation, intensity collocation, selectivity collocation.

1. Вступ

Сполучуваність слова тісно пов’язана з його значенням і, на думку деяких лінгвістів, складає частину значення слова. Так, Ю.Д. Апресян вважає, що „семантичну інформацію можна тлумачити або як особливість семантики слова, або як особливість його синтактики” [2 с. 230]. Саме тому вивчення сполучуваності слова привертає пильну увагу мовознавців. Дані про сполучуваність слова можуть стати ключем не тільки для опису значення слова, але й для експлікації концептів у когнітивній лінгвістиці.

У сучасній семасіології розрізняють три основні типи сполучуваності слова: синтаксичну, лексичну та семантичну. Уперше на різницю між трьома типами сполучуваності вказує Н.М. Амосова [1]. Н.М. Амосова розрізняє синтаксичний і лексичний контексти. Лексичний контекст вона ділить, у свою чергу, на такий, де контекстульний набір слова може утворювати певну „ідеографічну групу” (наприклад, іменники, що позначають емоції у сполученні з прикметником *blind* – „сліпе кохання”, „сліпа ненависть”), і такий, де контекстуальний набір слова не утворює ідеографічну групу. Пізніше Ю.Д. Апресян уточнює формулювання Н.М. Амосової. У результаті семасіологія починає використовувати такі поняття. *Сполучуваність слова* – це його здатність поєднуватися в тексті з іншими словами. Сполучуваність слова представлена трьома типами – синтаксична, лексична та семантична сполучуваність. *Синтаксична сполучуваність* – це сполучуваність слова з класом слів (синтаксична сполучуваність дієслів відрізняється від синтаксичної сполучуваності прикметників); *лексична сполучуваність* – це сполучуваність слова з окремим словом (*light + colour*, *light + hair*); *семантична сполучуваність* – це сполучуваність слова з підкласом слів (*light + приміщення*).

У цій статті розглянемо семантичну та лексичну сполучуваність прикметників, які входять до складу лексико-семантичної групи (далі – ЛСГ) „світлий” в англійській мові.

Об’єктом нашого ширшого дослідження є лексико-семантична група зі значенням „світлий – темний” в англійській мові. На першому етапі дослідження, результати якого висвітлено в попередніх публікаціях, інвентаризовано вищевказану ЛСГ, яку складають дві підгрупи – „світлий” і „темний”. У підгрупу „світлий” входять такі прикметники: *light*, *bright* (ядро групи), *pale*, *fair*, *sunny*, *blond* (центр); *pastel*, *clear*, *luminous* (периферія групи). Інвентаризацію зроблено за допомогою компонентно-квантитативного аналізу тлумачних словників англійської мови. До складу групи належать, як бачимо з наведеного списку, слова, що описують семантику слова-домінанти *light*. Ядро групи описує основне значення слова *light*; центр – найближче, а периферія – віддалені другорядні значення слова *light*.

2. Семантичні підкласи іменників

Для вивчення семантичних і сполучувальних властивостей слова дослідник повинен мати у своєму розпорядженні репрезентативну

вибірку, одержану на великому фактичному матеріалі. Назвімо фрагменти тексту, які є достатніми для визначення значення слова та його сполучувальних властивостей, *мікроконтекстом*. Мікроконтекст може відповідати реченню або частині речення. Сукупність мікроконтекстів, які підлягають дослідженню, одержано шляхом суцільної вибірки на матеріалі творів англійських авторів кінця ХХ – початку ХХІ століть. Загальний обсяг проаналізованих текстів – близько 2,5 млн. слів. Усього з текстів виписано 934 мікроконтексти, які містять хоча б один з 9 елементів, які складають підгрупу „світлий” (назвімо слова, які входять до складу ЛСГ, „елементами групи”). Відносна похибка вибірки складає 0,06 [3, с. 180], тобто близько 6 % при прийнятній похибці в 30%. Отже, обсяг матеріалу дослідження достатній для одержання добре обґрунтованих висновків.

Для вивчення семантичної сполучуваності слів, що входять до складу ЛСГ, необхідно згрупувати контекстуальні набори всіх слів у підкласи. Такий розподіл усіх контекстуальних наборів (далі – КН) на підкласи здійснюють у сучасній семасіології інтуїтивно.

Проведений аналіз дозволяє виділити 20 основних семантичних підкласів іменників, які виступають КН досліджуваних прикметників. Ті іменники, які не входять ні в один із підкласів, зведено, як це рекомендують у квантитативній лінгвістиці, в додатковий підклас із назвою „інші”. До виділених підкласів відносимо:

1. Зовнішність людини, частини тіла: *face, eyes, skin, arm, leg, hair*.
2. Власні назви: *Jack, Sula, Robin*.
3. Одяг, предмети одягу: *suit, dress, clothes, hat, socks, coat*.
4. Почуття, емоції, психічний стан, характер: *satisfaction, nostalgia, confusion, impatience, temperament, shame*.
5. Органи чуття, ступінь розуміння й сприйняття: *sight, understanding, sense of humour, perception, vision, feeling*.
6. Соціальний статус людини, фах: *doctor, writer, waiter, photograph, nurse, clerk*.
7. Конкретні поняття, неживі предмети: *lamp, stone, car, flag, knife, key*.
8. Абстрактні поняття: *life, secret, depth, beauty, expanse, influence*.
9. Фауна: *dog, horse, cat, lion, tiger, bird*.
10. Флора: *rose, tulip, tree, shrub, oak, flower*.
11. Природа, її явища, погода: *weather, rain, fog, wind, snow, hail*.
12. Час, пори року, частини доби: *year, hour, day, night, morning, winter*.

13. Їжа, страви, напої: *bread, coffee, tea, chocolate, beer, wine.*
14. Манера висловлювання: *response, chatter, hint, word, speech, verse.*
15. Освітлення: *light, illumination, flash, glint, radiance, glare.*
16. Приміщення: *room, hall, flat, house, bar, temple, corridor.*
17. Вогонь, повітря, вода, земля: *air, fire, water, river, earth, ground.*
18. Голос, звуки, сміх, кроки: *voice, laugh, smile, tone, squall, echo.*
19. Кольори: *colour, shade, blue, red, grey, green, ginger.*
20. Людина (дружні, родинні стосунки, національність, раса тощо):
man, woman, child, son, American, person.
21. Інші поняття, явища: *thing, bulk, mass, part, side, spot.*

Частоту сполучуваності 21 семантичних підкласів із кожним із 9 прикметників представлено в таблиці 1.

3. Частота вживання елементів ЛСГ

Як бачимо з таблиці 1, найбільшу частоту вживання в тексті зафіксовано для прикметника *bright* (249); далі йдуть (у порядку зменшення) *pale, clear, light, fair, blond, sunny, luminous, pastel*. Останнє слово (*pastel*) знаходимо в проаналізованих текстах усього п'ять разів. Поділимо умовно весь дібраний список на три групи: високочастотні слова (*bright, pale, clear*); слова з середньою частотою вживання (*light, fair, blond, sunny, luminous*) та слова з низькою частотою вживання (*pastel*). Розподіл частоти вживання названих прикметників у тексті загалом відповідає розподілу їхньої частоти в словникових дефініціях. Якщо не брати до уваги домінанту *light*, відповідно до якої проведено інвентаризацію всієї групи, то ранги решти 8 елементів виглядають так (у порядку зменшення частот): у тексті – *bright* (1), *pale* (2), *clear* (3), *fair* (4), *blond* (5), *sunny* (6), *luminous* (7), *pastel* (8); у словниках ці самі прикметники за частотою свого вживання (в дефініціях) займають такі місця: 2 (*bright*), 1 (*pale*), 5,5 (*clear*), 3 (*fair*), 5,5 (*blond*), 5,5 (*sunny*), 8 (*luminous*), 5,5 (*pastel*). Коефіцієнт рангової кореляції $r = +0,8$. Величина коефіцієнта статистично значуща (рівень значущості дорівнює приблизно 0,03, тобто близько 3%). Можна висунути гіпотезу, що розподіл частоти вживання обраних прикметників пов'язаний із кількістю їхніх значень. Так, у словнику [6] для *bright* названо 14 рубрик, для *pale* – 3, для *clear* – 19, для *fair* – 16, для *blond* – 2, для *luminous* – 2, для *pastel* – 2. Коефіцієнт рангової

кореляції $r = +0,66$. Значущості немає (значущою є величина 0,71). Гіпотезу потрібно додатково перевірити (необхідно дослідити декілька словників і встановити середнє значення для кожного прикметника). Якщо все ж буде встановлено, що коефіцієнт не має необхідної значущості, то варто зробити висновок, що, крім кількості значень, на частоту вживання досліджуваних прикметників впливає специфіка досліджуваних текстів або інші чинники.

Найбільшу різницю рангів зафіксовано для *pastel* і *luminous*, тобто для найбільш низькочастотних прикметників. Для основного складу групи гіпотезу щодо залежності частоти вживання від кількості значень повністю підтверджено.

Щодо підкласів іменників, найчастотнішими у вибірці є: [зовнішність людини, частини тіла], [кольори], [конкретні поняття, неживі предмети], [освітлення], [природа, її явища, погода] та інші. До низькочастотних підкласів належать [соціальний статус людини, фах], [фауна] та інші.

4. Широта сполучуваності

Важливим параметром, що характеризує сполучуваність слова, є широта сполучуваності, під якою розуміємо кількість підкласів, з якими може вступати у сполучувальні відношення та чи інша лексема. Як бачимо з табл. 1, не всі поля таблиці заповнено. У деяких полях частоту спільного вживання підкласу іменників і елементу ЛСГ виражено нулями. Якщо обчислити пропорцію зафіксованих сполучень до загальної кількості можливих сполучень (кількість підкласів) [4, с. 198], то широта сполучуваності слова *light* дорівнює $12 \div 21 = 0,71$; *pale* – $17 \div 21 = 0,81$; *bright* – $19 \div 21 = 0,91$; *sunny* – $11 \div 21 = 0,52$; *blond* – $9 \div 21 = 0,43$; *fair* – $9 \div 21 = 0,43$; *luminous* – $10 \div 21 = 0,48$; *clear* – $16 \div 21 = 0,76$; *pastel* – $4 \div 21 = 0,19$.

Отже, найбільшу широту сполучуваності демонструють *bright*, *pale*, *light*, *clear*. Ці слова (крім *pale*) мають найбільшу кількість значень. Тому можна вважати, що широта сполучуваності також пов'язана з кількістю значень слова і частотою його вживання.

5. Інтенсивність сполучуваності

Частота спільного вживання двох елементів (наприклад, підкласу іменників і прикметників) сама по собі не є показником сили зв'язаності обох елементів. Так, якщо в досліджуваних текстах

найчастотнішим є підклас [зовнішність людини, частини тіла], то з цим підкласом будуть найчастіше зустрічатися всі досліджувані прикметники. Для того, щоб визначити силу (інтенсивність) зв'язку між двома елементами, потрібно знайти ті випадки, де спільне вживання цих елементів суттєво перевищує очікувану величину. Для виконання цього завдання в квантитативній лінгвістиці існують спеціальні прийоми. Skorистаємось найпростішим і найнадійнішим із цих прийомів – китерієм χ^2 і коефіцієнтом взаємної спряженості [3, с. 91]. У таблиці 2 представлено результати проведеного аналізу (величина коефіцієнта спряженості позначена буквою K). Підкласи іменників у таблиці позначено цифрами.

Як видно з таблиці, найсильніший зв'язок зафіксовано для бінома (два досліджувані елемента сполучуваності – підклас іменників і прикметник) *luminous* + підклас [почуття, емоції, психічний стан]; K = 0,40. Наприклад:

Ultimately and essentially there was only a luminous bliss, only a knowledgeless understanding, only union with unity in a limitless, undifferentiated awareness [15, с. 160]. – В кінці кінців та по суті залишилось лише сяюче щастя, лише розуміння, яке не потребує знання, лише єдність і єднання у безмежному, незмінному усвідомленні.

До сильних зв'язків відносимо також: *clear* + [абстрактні поняття]; *light* + [кольори]; *sunny* + [час, пори року, частини доби]; *fair* + [зовнішність людини, частини тіла]; *blond* + [людина]. Наприклад:

They had been driving down the Woodstock Road with no clear idea of their destination when Theo had remembered his wish to see St. Oswald's Chapel at Widford [16, с. 77]. – Вони їхали по Вудсток Роуд не маючи чіткої уяви про своє місце призначення, коли Тео згадав своє бажання побачити капличку св. Освальда у Відфорді.

His moist light-blue faintly pinkish eyes flickered anxiously between their dry layers of wrinkles [19, с. 91]. – Його світло-блакитні, злегка почервонілі від сліз очі, схвильовано поблискували поміж сухих, зморшкуватих повік.

Friday noon, sunny but, as so often here, windy [8, с. 177]. – Полудень у п'ятницю сонячний, але тут часто вітряно.

Sandy had silky fine red hair, and blue eyes with fair lashes, and freckles, and his skin was milky-pale and blue-veined under its thin wash of seaside tan

[11, с. 66]. – У Сенді було тонке, руде волосся і блакитні очі зі світлими в'ями та веснянками, його шкіра була молочно-білою і крізь слабку морську засмагу виднілись сині вени.

There was a painting, not badly done, of a blond woman seemingly asking the painter a question [8, с. 372]. – Була непогана картина білявої жінки, де здавалось, що вона запитувала щось у художника.

Якщо розглядати інтенсивність сполучуваності кожного з досліджуваних прикметників, то з таблиці 2 добре видно, що *light* має статистично значущі зв'язки з трьома підкласами іменників – [одяг, предмети одягу], [приміщення], [кольори]. Наприклад:

I also found a light scarf to put over her head [19, с. 320]. – Я знайшов також легкий шарф, щоб накинути їй на голову.

The main room was light and large enough to hold a few examples of superb Finnish furniture and still leave room to practise dancing the rumba [10, с. 13]. – Основна кімната була світлою і досить великою, щоб помістити деякі добре відполіровані, фінські меблі і все ще залишити місце, щоб вчитись танцювати румбу.

Her bright light-brown eyes were red-rimmed with recent tears [19, с. 95]. – Її яскраві світло-карі очі почервоніли від недавніх сліз.

Pale пов'язаний, перш за все, з підкласом [зовнішність людини, частини тіла], а потім [кольори] і [людина]. Наприклад:

Her skin was pale and her hair was black and her thoughts were Briony's thoughts [18, с. 9]. – Шкіра її була блідою, волосся темним, а думки її були думками Браяні.

They were unexceptionably large and laundered and of linen, but they were also pale pink [17, с. 16]. – Вони були надзвичайно великими, випраними та полотняними, але до того ж і світло-рожевими.

The pale boys compared notes [11, с. 62]. – Бліді хлопці обмінювались своїми враженнями.

Bright – [конкретні поняття, неживі предмети], [освітлення], [час, пори року, частини доби]. Наприклад:

Outside there were three bright new taxis [10, с. 34]. – Надворі стояли три яскравих, новеньких таксі.

The day was cold and bright, which he liked [7, с. 56]. – День був холодним та ясним і йому це подобалось.

Sunny – [час, пори року, частини доби], [зовнішність людини, частини тіла]. Наприклад:

It was a sunny day, cool, with a certain wind [19, с. 231]. – Був прохолодний сонячний день з якимось вітерцем.

His eyes were sunny, and he swallowed hard several times [18, с. 197]. – Очі його були радісними, та він важко ковтнув декілька разів.

blond – [зовнішність людини, частини тіла], [людина]. Наприклад:

Broad head, broad face, fair complexion, blond hair, blueish-grey eyes and this funny concave nose I have [10, с. 34]. – Велика голова, велике обличчя, світла шкіра, біляве волосся, сіро-блакитні очі і цей мій смішний ніс з горбинкою.

There was a painting, not badly done, of a blond woman seemingly asking the painter a question [8, с. 372]. – Була непогана картина білявої жінки, де здавалось, що вона запитувала щось у художника.

fair – [зовнішність людини, частини тіла], [людина]. Наприклад:

The man had a large fair moustache which he stroked nervously [14, с. 120]. – У чоловіка були пишні, світлі вуса, які він нервово погладжував.

Mrs Ovington was a big fair woman in a long candy-striped dress, her face bronzed and wrinkled. [8, с. 11-12]. – Місіс Оувінгтон була повною білявою жінкою у довгій смугастій сукні, обличчя її було загорілим та зморшкуватим.

luminous – [почуття, емоції, психічний стан], [абстракції життя]. Наприклад:

Behind his closed eyelids an ocean of luminous bliss poured upwards like an inverted cataract [15, с. 160]. – З-під його закритих повік лився океан сяючого щастя неначе, бурхливий водоспад.

Для *clear* зафіксовано найбільшу кількість статистично значущих зв'язків: підкласи 5, 8, 14, 15, 17, 18. Загалом це підкласи, які позначають абстрактні поняття і манеру висловлювання. Наприклад:

It was both a beginning and end, though of what and for whom, Annie had no clear perception [12, с. 184]. – Це було початком, а до того ж і кінцем, хоча, що і для кого, Енні не мала чіткого усвідомлення.

Five ill-equipped fugitives with no clear idea where we're going or what we're going to do when we get there. [16, с. 86]. – П'ять погано одягнених біженців, без чіткого уявлення, куди вони йдуть і що вони робитимуть, коли дістануться туди.

But the meaning is not clear [11, с. 41]. – Але значення незрозуміле.

Perhaps it was a white flower, and that made him think of the Clear Light [15, с. 131]. – Можливо, це була біла квітка, яка нашттовхнула його на думку про Ясне Світло.

You are looking through clear water with no movement – perhaps it is more like being inside ice, inside the white room [9, с. 33]. – Ти дивишся у непротічну чисту воду, можливо, це більш схоже на перебування у чомусь крижаному всередині білої кімнати.

One is about your height, leaner – perhaps seventy-five kilos – clean-shaven, clear voice, walks and talks like an Army officer; about thirty-two [10, с. 8]. – Хтось, приблизно твого зросту, більш худорлявий, біля сімдесяти п'яти кілограмів, добре поголений із чітким голосом і поводить себе, як військовий, біля тридцяти двох років.

Порівняємо дані щодо інтенсивності сполучуваності елементів ЛСГ із даними тлумачних словників. У зазначеному вище словнику [6] для *light* виділено три основні рубрики – colour, daylight, room; для *bright* – light, intelligent, colours; для *pale* – a skin colour, a pale colour, pale light; для *sunny* – a sunny day, a sunny room, a sunny smile; для *blond* – hair, woman; для *fair* значення light in colour (skin, hair) названо тільки в 5-й рубриці; для *clear* – easy to understand, impossible to doubt, certain (перші три рубрики), а також water/air (рубрика № 5).

Як видно з наведених тлумачень, одержані нами дані значною мірою збігаються зі словниковими тлумаченнями; в деяких випадках наші дані, одержані не на основі інтуїції, а на основі квантитативного аналізу, можна використовувати для уточнення порядку послідовності рубрик у словнику.

6. Селективність сполучуваності

У семасіології та лексикографії добре відомий той факт, що одні слова мають дуже широку сполучуваність (прикметник *good*, дієслово *do*, іменник *thing*), а сполучуваність інших слів може бути обмежена 1-2 словами. Для позначення відповідного поняття в семасіології використовують термін „селективність” (вибірковість) сполучуваності. В.В. Левицьким запропоновано спеціальну статистичну процедуру для точного обчислення селективності сполучуваності [4, с. 204]. Однак, на нашу думку, для знаходження ступеня селективності можна скористатися простішою методикою, запропонованою Ю.Й. Мацкуляк, яка виходить із того, що селективність – це параметр, обернений до широти сполучуваності [5]. Так, з таблиці 1 видно, що сполучуваність *pastel* досить вибіркова, а сполучуваність *bright*, *pale* та *light* майже необмежена.

Якщо селективність – це величина, обернена до широти сполучуваності, то її можна обчислити за формулою $S = 1 - w$, де S – селективність, а w – широта сполучуваності. Відповідно, використовуючи попередньо одержані дані, можна встановити ступінь селективності елементів ЛСГ: $light = 1 - 0,71 = 0,29$; $pale = 1 - 0,81 = 0,19$; $bright = 1 - 0,91 = 0,09$; $pastel = 1 - 0,19 = 0,81$. Отже, найбільшим ступенем селективності наділено *pastel*, а найменшим – *bright*.

7. Лексична сполучуваність елементів ЛСГ

Під лексичною сполучуваністю розуміємо сполучуваність досліджуваного слова з окремим іменником. Аналіз вибірки вказує на те, що досліджувані прикметники найчастіше зафіксовано в сполученні з такими іменниками:

- 1) *light* + colour (blue, brown, grey,...), shade, tone 38 – світлий (колір, відтінок); *light* + room 5 – світлий, освітлений; *light* + hair 4 – світлий, білявий; *light* + day, evening 4, sky 2 – світлий, ясний;
- 2) *pale* + colour 65 – світлий; *pale* + face, skin, lips 26 – блідий; *pale* + eyes 6 – світлий, неяскравий; *pale* + sky, moon 11 – неяскравий; *pale* + illumination, light 4 – тьмянний;
- 3) *bright* + colour 43 – яскравий; *bright* + light 27 – яскравий; *bright* + eyes 21 – ясний; *bright* + day, morning 20 – світлий, ясний; *bright* + sun, sky, moon 18 – світлий, ясний, яскравий; *bright* + boy,

- lad, girl 7 – здібний, кмітливий; *bright* + water, river, sea 5 – світлий, прозорий; *bright* + idea, response, tender – блискучий, чудовий;
- 4) *sunny* + day, morning 12 – світлий, ясний; *sunny* + eyes 8 – веселий, радісний; *sunny* + street 4 – світлий, освітлений; *sunny* + weather 3 – сонячний;
- 5) *blond* + man, woman 16 – світлий, білявий, блондин(ка); *blond* + hair 14 – світлий, білявий;
- 6) *fair* + hair 16 – світлий, білявий; *fair* + man, woman 8 – світлий, білявий, блондин(ка); *fair* + skin, complexion 5 – світлий;
- 7) *luminous* + bliss 9 – блискучий, чудовий.

Проведений аналіз дозволяє зробити такі висновки:

1. При вивченні сполучуваності прикметників доцільно розрізняти семантичну та лексичну сполучуваність.
2. Семантичну сполучуваність характеризують такі параметри: частота вживання; широта сполучуваності; інтенсивність сполучуваності; селективність сполучуваності.
3. Кожний із наведених параметрів можна вимірювати за допомогою спеціальних статистичних методів.
4. Найбільшу широту сполучуваності демонструють прикметники *bright, pale, clear, light*.
5. Найбільшим ступенем селективності характеризується сполучуваність прикметників *pastel, blond, fair*.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии / Амосова Н. Н. – Л. : ЛГУ, 1963. – 208 с.
2. Апресян Ю. Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка / Апресян Ю. Д. – М. : Наука, 1974. – 367 с.
3. Левицкий В. В. Квантитативные методы в лингвистике / Левицкий В. В. – Черновцы : Рута, 2004. – 190 с.
4. Левицкий В. В. Семасиология / Левицкий В. В. – Винница : НОВА КНИГА, 2006. – 512 с.
5. Lewickij V. Semantische Kombinierbarkeit von Komponenten in der Struktur der deutschen Komposita / Viktor Lewickij, Yuliya Matskulyak // Glottometrics. – 2009. – № 19. – S. 14–41.
6. Longman Dictionary of Contemporary English. – Third Edition. – Harlow, Essex : Pearson Education Ltd, 1995.

СПИСОК ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Adams D. Dirk Gently's Holistic Detective Agency [Електронний ресурс] / Douglas Adams. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
2. Burgess A. Earthly Powers [Електронний ресурс] / Antony Burgess. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
3. Byatt A. S. The Matisse Stories [Електронний ресурс] / A. S. Byatt. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
4. Deighton L. Billion Dollar Brain [Електронний ресурс] / Len Deighton. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
5. Drabble M. The Sea Lady [Електронний ресурс] / Margaret Drabble. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
6. Evans N. The Horse Whisperer [Електронний ресурс] / Nicholas Evans. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
7. Golding W. Rites of Passage [Електронний ресурс] / William Golding. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
8. Greene G. The Human Factor [Електронний ресурс] / Graham Greene. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
9. Huxley A. Island [Електронний ресурс] / Aldous Huxley. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
10. James P. D. Children of Men [Електронний ресурс] / P. D. James. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
11. Kingsley A. The Old Devils [Електронний ресурс] / Amis Kingsley. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
12. McEwan I. Atonement [Електронний ресурс] / Ian McEwan. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.
13. Murdoch I. The Sea, the Sea [Електронний ресурс] / Iris Murdoch. – Режим доступу : <http://www.truly-free.org>.

Таблиця 1

Сполучуваність ЛСТ прикметників зі значенням *light* із підкласами іменників

Підкласи іменників	light	pale	bright	sunny	blond	fair	luminous	clear	pastel	Усього
1. Зовнішність людини; частини тіла	7	69	30	12	14	27	2	15	0	176
2. Власні назви	2	8	2	1	2	4	0	0	0	19
3. Одяг, предмети одягу	6	5	9	0	0	0	0	1	0	21
4. Почуття, емоції, психічний стан, характер	0	1	0	1	0	1	10	6	0	19
5. Органи чуття, ступінь розуміння й сприйняття	0	0	4	0	0	0	0	9	0	13
6. Соціальний статус людини, фах	3	3	0	0	1	0	0	1	0	8
7. Конкретні поняття, неживі предмети	3	9	36	4	2	1	3	13	2	73
8. Абстрактні поняття	3	1	2	1	0	2	6	35	1	51
9. Фауна	0	3	3	0	1	0	2	0	0	9
10. Флора	0	3	6	0	2	1	1	0	0	13
11. Природа, її явища, погода	5	17	21	3	0	1	2	14	0	63
12. Час, пори року, частини доби	4	2	20	12	0	0	0	9	0	47
13. Їжа, страви, напої	4	3	1	0	2	0	0	0	0	10
14. Манера висловлювання	0	0	1	0	0	0	0	10	0	11
15. Освітлення	0	5	29	1	0	0	1	28	0	64
16. Приміщення	5	2	3	0	0	0	0	5	0	15
17. Вогонь, повітря, вода, земля	1	0	11	1	0	0	0	15	0	28
18. Голос, звуки, сміх, кроки	2	0	7	0	0	0	0	17	0	26
19. Кольори	43	65	43	1	1	0	3	9	1	166
20. Людина (дружні, родинні стосунки, національність, раса тощо)	1	22	8	1	16	6	0	0	0	54
21. Інші поняття, явища	2	6	13	0	0	3	1	22	1	48
Усього	91	224	249	38	41	46	31	209	5	934

